

**Hotărîre cu privire la aprobarea Programului de alimentare cu apă și de
canalizare a localităților din Republica Moldova pînă în anul 2015**

Nr.1406 din 30.12.2005

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.1-4/10 din 06.01.2006

* * *

În scopul restabilirii și dezvoltării sistemelor de alimentare cu apă potabilă și de canalizare, prestării unor servicii de bună calitate consumatorilor, soluționării problemelor ce țin de utilizarea rațională și păstrarea resurselor acvatice, protecția mediului înconjurător, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din Republica Moldova pînă în anul 2015 (se anexează).

2. Ministerele, alte autorități administrative centrale și autoritățile administrației publice locale de toate nivelurile, în comun cu furnizorii serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și agenții economici din teritoriu, vor întreprinde acțiuni concrete întru realizarea programului nominalizat, conform termenelor stabilite.

3. Agenția pentru Dezvoltare Regională, la etapa elaborării proiectelor de bugete anuale și a indicatorilor pentru Cadrul de Cheltuieli pe Termen Mediu, va prezenta Ministerului Finanțelor propuneri privind întocmirea programelor de investiții capitale pe beneficiari și obiecte finanțate de la buget, reieșind din prioritățile programului în cauză.

4. Se propune autorităților administrației publice locale de toate nivelurile, în temeiul programului menționat, să asigure:

elaborarea și aprobarea, în termen de 6 luni, a programelor locale de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din teritoriul administrat, care vor fi coordonate cu autoritatea publică centrală de specialitate;

argumentarea anuală a necesarului de mijloace financiare ce urmează a fi alocate de la bugetul de stat;

atragera altor mijloace financiare, inclusiv private, care să suplimenteze sumele alocate de la bugetul de stat și de la cele locale.

5. Se stabilește că finanțarea lucrărilor aferente obiectelor construite din nou se va efectua în modul următor:

sistemele magistrale interraionale de alimentare cu apă, canalizare și stațiile de epurare a apelor uzate - preponderent din contul bugetului de stat, cu atragerea mijloacelor financiare locale și externe;

rețelele de distribuție a apei potabile și cele de canalizare - din contul bugetelor locale și din investițiile agenților economici din teritoriu;

conducele de bransament la rețelele de alimentare cu apă și racordurile de canalizare - din contul agenților economici și al populației.

6. Autoritățile administrației publice locale vor înființa în toate localitățile în care funcționează sisteme de alimentare cu apă și de canalizare structuri specializate pentru gestionarea și exploatarea serviciilor respective, indiferent de sursele financiare din care au fost construite.

7. Elaborarea studiilor de fezabilitate și încheierea contractelor de achiziție publică de lucrări se vor efectua în temeiul Regulamentului cu privire la achizițiile publice de lucrări, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1123 din 15 septembrie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.204-207, art.1181).

8. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Agenției pentru Dezvoltare Regională, care va raporta Guvernului despre mersul realizării ei de două ori pe an, către 20 iulie și 15 decembrie.

9. Se abrogă Hotărîrea Guvernului nr.519 din 23 aprilie 2002 "Cu privire la aprobarea Programului de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din Republica Moldova pînă în anul 2006" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.59-61, art.607).

Prim-ministru

Vasile TARLEV

Contrasemnează:

Ministrul ecologiei și
resurselor naturale

Constantin Mihailescu

Ministrul finanțelor

Mihail Pop

Ministrul sănătății
și protecției sociale

Ion Ababii

Chișinău, 30 decembrie 2005.
Nr.1406.

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului
nr.1406 din 30 decembrie 2005

**PROGRAMUL
de alimentare cu apă și de canalizare a localităților
din Republica Moldova pînă în anul 2015**

I. INTRODUCERE

Asigurarea populației cu apă potabilă de bună calitate constituie unul din factorii primordiali ai securității naționale a țării, ținînd cont de faptul că cca 20% din morbiditățile înregistrate sînt provocate de calitatea necorespunzătoare a apei. Problema vizată este una dintre cele mai stringente cu care se confruntă societatea, fiind în permanenta atenție a conducerii de vîrf a statului și Guvernului.

Apa potabilă este un element indispensabil pentru activitatea vitală a populației. De calitatea și cantitatea ei, precum și de alimentarea fără întreruperi cu apă depinde starea sănătății și nivelul sanitaro-epidemiologic al poporului, amenajarea mediului ambiant, stabilitatea funcționării serviciilor din sfera comunală și socială.

Alt factor primordial al activității vitale îl constituie funcționarea stabilă a sistemelor de evacuare a apelor uzate, utilizarea deșeurilor cu diminuarea impactului lor asupra mediului înconjurător.

Obiectivele trasate cu mai mult de 25 ani în urmă privind asigurarea centralizată a populației cu apă nu sînt îndeplinite în fond - nu a fost atins nivelul necesar de fiabilitate (tehnic și sanitaro-epidemiologic). În prezent, peste 50% din populația țării utilizează în scopuri potabile apa care nu corespunde exigențelor sanitare. Din cauza lacunelor existente în activitatea de protecție a apelor, epurării sub nivel a apelor uzate continuă poluarea intensivă a bazinelor de apă, degradarea surselor de apă, fapt ce conduce la înrăutățirea calității apelor subterane. Finanțarea insuficientă cronică a dezvoltării sistemelor de alimentare cu apă condiționează reducerea permanentă a volumelor de reparație, reconstrucții și reutilări tehnice, de completare a rezervelor de reactive, dezinfectante, utilaj și materiale.

Problema ce ține de modernizarea, reutilarea tehnică și dezvoltarea sistemelor comunale de alimentare cu apă și canalizare s-a transformat din problemă tehnică în financiar-economică.

În ultimii ani au fost întreprinse un șir de măsuri privind ameliorarea lucrărilor în acest sector important al economiei naționale.

Cu susținerea instituțiilor internaționale financiar-bancare au fost renovate peste 100 km rețele de apeduct în mun.Chișinău, renovat apeductul Bădraji-Edineț, precum și rețelele orășenești și de distribuție în or.Călărași, reconstruite și reparate apeductele într-un șir de localități

rurale, cum sînt: Chircăiești, Borceag, Stăuceni, Baccealia, Hiliuți, Fetești, Cneazevca, Mihailovca, Alexeevca, Marchet, Onești, Negrea, Pervomaiscoe, Strîmbeni, Surchiceni, Negurenii Noi, Țibirica, Pitușca, Pociumbăuți și altele.

Au fost create întreprinderi specializate prestatoare de servicii de alimentare cu apă și canalizare, subordonate autorităților administrației publice locale.

Programul de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din Republica Moldova pînă în anul 2015 (în continuare -Program) include obiectele principale și strategia de asigurare a funcționării stabile a sistemelor și complexelor din domeniul vizat.

Programul este parte componentă a unui complex de procese reciproc condiționate de asanare a surselor de alimentare cu apă și de majorare a fiabilității tehnice și sanitare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, reflectate în Planul național de acțiune pentru sănătate în relație cu mediul, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.487 din 19 iunie 2001, ce include Programul „Apă și Sănătate”, în care este stipulată necesitatea elaborării unei politici de stat în domeniu și sînt specificate unele acțiuni prioritare, în Programul Național „Satul Moldovenesc” și în alte acte normative.

Prezentul Program inserează și concretizează căile de soluționare a problemelor expuse în direcțiile strategice ale dezvoltării social-economice a Republicii Moldova pînă în anul 2015, cuprinzînd 43 de localități urbane (municipii și orașe) cu populația totală de circa 1 mil. 500 mii locuitori și 556 localități rurale (comune și sate), cu populația totală de circa 2 mil. 100 mii locuitori.

Obiectivul de bază al Programului rezidă în soluționarea unui complex de probleme reciproc condiționate, cu caracter organizațional, tehnic, economic și juridic, soluționarea cărora va asigura funcționarea stabilă și continuă a sistemelor comunale centralizate și descentralizate de alimentare cu apă și canalizare.

Scopurile principale ale Programului sînt următoarele:

contribuirea la creșterea bunăstării și ocrotirea sănătății populației;
folosirea rațională a apei;

protecția mediului înconjurător;

protecția de poluare și epuizare a surselor de alimentare cu apă;

gestionarea rațională a investițiilor capitale;

ameliorarea calității serviciilor prestate consumatorilor;

sporirea eficienței economice a activității întreprinderilor din sectorul de alimentare cu apă și canalizare;

reducerea, pînă în anul 2015, cu 50% a populației (cca 1,0 mil. locuitori) care nu are acces la sursele de apă sigură.

Ținînd cont de situația economică a Republicii Moldova, lucrările privind modernizarea și dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare propuse urmează a fi realizate în trei etape:

etapa întâi - lucrări cu cheltuieli mici, prevăzînd renovarea sistemelor existente, în baza argumentărilor studiilor de fezabilitate, pînă în anul 2008;

etapa a doua - modernizarea și dezvoltarea, pînă în anul 2009;

etapa a treia - modernizarea și dezvoltarea, pînă în anul 2015.

II. STAREA ACTUALĂ A SISTEMELOR ȘI INSTALAȚIILOR

1. Starea actuală a sistemelor și instalațiilor de alimentare cu apă

Starea resurselor acvatice. Captările de apă

Resursele acvatice ale Republicii Moldova reprezintă o rețea dezvoltată de râuri, cu lungimea de peste 16000 km, inclusiv cele mai mari Nistru - cu lungimea de 630 km și Prut - cu lungimea de 695 km (pe teritoriul Republicii Moldova), avînd un debit anual de 13,6 km³, și surse subterane (peste 6200 fîntîni arteziene). În republică funcționează 541 sisteme de alimentare cu apă, dintre care numai 46% corespund exigențelor igienice și 3% dispun de autorizații necesare pentru funcționare.

Drept sursă tradițională de alimentare cu apă potabilă a localităților din Republica Moldova au servit totdeauna apele subterane. Construcția fîntînilor arteziene a permis asigurarea cu apă a unei părți neînsemnate din

populație. Doar 17% din locuitorii de la sate sînt asigurați cu sisteme centralizate de alimentare cu apă, ceilalți folosesc apă din fîntîni și izvoare. Pe teritoriul republicii fîntînile tradiționale, adică apele freatice, vor rămîne încă mult timp principalele surse pentru alimentarea cu apă potabilă. În prezent, în calitate de surse descentralizate de alimentare cu apă, se folosesc circa 150 mii fîntîni, care utilizează apele freatice, a căror calitate, în majoritatea cazurilor, este nesatisfăcătoare din cauza conținutului mărit de nitrați, sulfați, cloruri, sodiu, mineralizare și duritate înaltă.

În ultimii ani, s-a înregistrat pretutindeni o creștere a conținutului de nitrați și a mineralizării apelor freatice, ceea ce a avut impact asupra calității apelor din fîntîni.

Cel mai mare pericol îl prezintă poluarea cu nitrați, cauzată de starea sanitară nefavorabilă a teritoriului, constatată în 76% din fîntîni și 50% din izvoare.

Sînt inutilizabile, în calitate de sursă de apă potabilă, peste 83% din fîntîni și 50% din izvoare.

Actualmente, 67% din apeductele existente în localitățile rurale nu corespund exigențelor igienice, aflîndu-se în stare nesatisfăcătoare. Doar 20% din sursele subterane de alimentare cu apă, analizate în prezentul Program, din 77 localități rurale, au calitatea apei corespunzătoare exigențelor normative și pot fi folosite ca surse de alimentare centralizată cu apă menajer-potabilă. În celelalte surse, calitatea apei nu corespunde exigențelor normative conform următorilor indici: reziduu fix, duritate generală, fluor, fier, cloruri, sulfați, culoare.

Cercetările efectuate de Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă relevă o dependență relativă a maladiilor specifice ale populației de calitatea apei, mai ales în localitățile în care lipsesc sisteme centralizate de alimentare cu apă.

Conform datelor Ministerului Sănătății și Protecției Sociale, alimentarea cu apă a localităților este asigurată: în proporție de 30% - din sursele de suprafață și 70% - din ape subterane. Populația rurală se alimentează exclusiv din ape subterane, iar populația urbană - în proporție de 40% - din râul Nistru, 12% - din râul Prut, 3% - din alte surse de suprafață și 45% - din ape subterane.

Potrivit gradului de poluare, râul Nistru este de clasa 2 - poluare moderată, râul Prut, în amonte de or.Ungheni - de clasa 2, în aval - de clasa 3.

Cauzele principale de poluare a apelor de suprafață sînt următoarele:

lipsa, în unele localități, a stațiilor de epurare a apelor uzate sau funcționarea nesatisfăcătoare a celor existente și evacuările de ape uzate neepurate;

scurgerile, în caz de avarie, la întreprinderi;

spălarea îngrășămintelor, pesticidelor și altor poluanți de pe teritoriul depozitelor și gunoiștilor neamenajate;

aratul terenurilor în zonele de protecție a bazinelor acvatice pînă la linia malului;

evacuarea apelor meteorice neepurate.

În ultimii ani, se constată un proces de îmbunătățire a calității apelor de suprafață ale râurilor mari, conform indicatorilor sanitaro-chimici, și o înrăutățire - conform celor microbiologici.

Apele subterane de profunzime se caracterizează, în general, prin condiții favorabile de formare a resurselor naturale, dar se înregistrează înrăutățirea calității apelor subterane conform unui șir de indici în urma acțiunii obiectelor gospodăriei urbane, lipsei controlului necesar al exploatării acestora, lipsei zonelor amenajate de protecție sanitară.

Peste 50% din fîntînile arteziene utilizate ca surse subterane de apă, examinate în Program, nu corespund standardelor privind calitatea apei potabile și se caracterizează printr-un conținut mărit de reziduu fix, duritate totală, fluor, fier, amoniac, hidrogen sulfurat, cloruri, sulfați etc.

Majoritatea fîntînilor arteziene nu corespund exigențelor normativelor tehnico-sanitare de exploatare, nu se perfectează pașapoartele respective și nu se fac măsurările necesare referitor la schimbarea debitelor acestora.

Într-un șir de fântâni arteziene s-a produs colmatarea mecanică, chimică și biologică a filtrelor ori nisiparea fântînilor, ceea ce a condus la micșorarea debitului acestora.

Randamentul sistemului (fântină - pompă) constituie 40-50%, fapt ce generează majorarea consumului de energie electrică cu 15-20%.

Deși, practic, toate fântînile arteziene sînt înzestrate cu debitmetre, gradul de contorizare a apei distribuite din fântîni nu depășește 15-20%, ceea ce conduce la captarea necontrolată a apei și risipa acesteia.

Tratarea apei. Instalații, apeducte, rețele

Schemele tehnologice existente ale stațiilor de tratare a apelor de suprafață reprezintă un model clasic de tratare fizico-chimică și dezinfectare în instalații necesare pentru alimentarea cu apă potabilă de calitate.

După tratare, dezinfectarea apei se efectuează prin clorurare. În principiu, lipsesc instalațiile de tratare a apelor pentru spălarea filtrelor și instalațiile de deshidratare și utilizare a nămolului stațiilor de epurare. Stațiile de tratare a apei funcționează, însă, din cauza exploatării îndelungate, toate necesită reparație capitală și modernizare, iar schemele tehnologice de tratare a apei - renovare.

Majoritatea stațiilor de tratare a apei, a căror capacitate era calculată reieșind din volumul apei utilizate, în prezent nu sînt încărcate, capacitățile lor au mari consumuri de energie și necesită noi parametri de funcționare, implementare a utilajului și dispozitivelor care ar garanta fiabilitate maximă în exploatare.

Apa din sursele existente, captată și utilizată în scopuri potabile, nu este tratată în baza unor scheme tehnologice. În majoritatea cazurilor, apa din fântînile arteziene nu este supusă unor procedee de potabilizare, conform cerințelor GOST 2874-82 „Apă potabilă” și cerințelor OMS referitor la calitatea apei potabile.

Instalațiile existente de clorurare nu corespund, în general, exigențelor contemporane, avîndu-se în vedere protecția aerului atmosferic, ceea ce prezintă pericol pentru viața nu numai a personalului de deservire, dar și a populației.

Conform schemei existente de captare și pompare a apei subterane pentru satisfacerea necesităților populației în apă potabilă, precum și ale obiectelor industriale din țară, în funcție de amplasarea localității față de sursă și de nivelurile de altitudine, se utilizează următoarele sisteme:

- cu pompare direct în rețeaua de alimentare cu apă - schema cea mai energointensivă;

- cu pompare în rezervoare de presiune sau în rețeaua cu contrarezervoare - o schemă mai economă.

Conductele și rețelele de alimentare cu apă, confecționate din țevi de oțel, fontă și asbociment, exploatate timp de 35-40 ani, necesită renovare din cauza uzurii avansate și pierderilor mari de apă, care constituie cca 35-40%, iar în unele localități ating cota de 55-60%.

În unele orașe rețelele existente de alimentare cu apă au diametre mici, condiționînd mari pierderi de presiune în legătură cu necesitatea dezvoltării acestora. În alte localități, însă, din cauza micșorării volumului de apă consumat rețelele cu diametre mari conduc la înrăutățirea calității apei.

Procesele de biocorozie și pătrunderea impurităților prin etanșările de calitate inadecvată, oscilațiile presiunii în rețea, deconectările repetate ale energiei electrice cauzează, în principal, poluarea secundară a apei la transportare.

Mai puțin de 50% din localități au capacități de acumulare corespunzătoare exigențelor, în celelalte cazuri volumul rezervoarelor este insuficient pentru alimentarea fără întreruperi a locuitorilor cu apă.

Construcția rezervoarelor ar asigura continuitatea alimentării cu apă în volumele necesare. Captarea, alimentarea și consumul apei nu sînt contorizate în măsură deplină.

Starea actuală a sistemelor și instalațiilor de canalizare

Sistemele comunale centralizate de canalizare se exploatează în 74 de localități urbane și 126 localități rurale. Capacitatea de proiect a acestor sisteme constituie 767 mii m³/24h, lungimea rețelelor - 2,07 mii km.

Sistemele de canalizare existente în localitățile din Republica Moldova au fost realizate în baza unor proiecte și scheme de dezvoltare a teritoriului și de amplasare în zonele economice a obiectelor economiei

naționale, a întreprinderilor industriale, a forțelor de producție, a schemelor de folosire complexă a resurselor de apă, care, actualmente, și-au pierdut actualitatea și necesită reactualizare, conform schemelor complexe corectate și noilor planuri generale de dezvoltare a localităților.

Schemele tehnologice ale stațiilor de epurare a apelor uzate se împart în două grupe:

grupă întâi - epurarea mecanică și biologică fără epurarea completă a apelor uzate (43% din stațiile de epurare);

grupa a doua - epurarea mecanică și biologică cu epurare completă în iazurile biologice. Epurarea biologică a apelor uzate se efectuează cu filtre biologice (12% din stațiile de epurare) și în aerotancuri.

După epurare, clorurarea apelor deversate se efectuează cu aparate învechite, care nu sînt fiabile în exploatare.

În prezent, capacitatea reală totală a stațiilor de epurare este de 727,3 mii m³/24h, iar volumul apelor uzate colectate (în anul 2004) a constituit doar cca 200 mii m³/24h. Din cauza exploatării de lungă durată, 100 km de rețele urmează a fi renovate, 20 km - construite din nou.

Actualmente, se află în funcțiune 100 stații de pompare a apelor uzate, trei dintre care sînt în stare de avarie (orașele Hîncești, Ungheni și Basarabeasca). În 10 localități apele uzate se pompează la stațiile de epurare ale altor orașe.

Stațiile de epurare și pompare nu sînt încărcate în măsură deplină, de aceea se impune modernizarea schemelor tehnologice, iar instalațiile de pompare și refulare a aerului necesită renovare cu scopul reducerii cheltuielilor pentru energia electrică, deoarece cota energiei electrice în suma totală a cheltuielilor constituie în medie 34%. La stațiile de epurare nu se respectă tehnologia epurării din cauza neuniformității debitului apelor uzate și deconectării frecvente a energiei electrice. S-a schimbat și componența apelor uzate, 75% revenind apelor menajere. În multe cazuri exploatarea sistemelor comunale este nesatisfăcătoare din cauza nivelului redus de calificare al specialiștilor angajați și lipsei mijloacelor adecvate de control.

În perioada 2002-2004 au fost implementate proiecte pentru restabilirea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în 144 localități urbane și rurale. Costul lucrărilor s-a cifrat la 247,5 mil. lei.

III. REZERVELE DE EXPLOATARE A APELOR SUBTERANE DE PROFUNZIME ȘI CALITATEA LOR

Pe teritoriul Republicii Moldova au o răspîndire largă următoarele orizonturi și complexe acvifere:

1. Apele subterane ale straturilor acvifere aluviale cuaternare (alQ_{IV}) în văile râurilor Nistru și Prut.

2. Apele subterane ale straturilor acvifere pontice - N_{2p}.

3. Apele subterane ale straturilor acvifere nedezmembrate ale meoticului și sarmatului superior (N₁S₃ -m).

4. Orizontul acvifer al sarmatului mediu (N₁S₂).

5. Complexul acvifer al baden-sarmatului inferior (N₁S₁+b₃).

6. Orizontul acvifer al sarmatului inferior și mediu (N₁S₁+2).

7. Apele subterane ale complexului acvifer cretacic-silurian (K₂S+S).

8. Apele subterane ale straturilor acvifere vend-recifale (V₁+R₃).

Conform datelor Asociației de Stat „AGeoM”, rezervele apelor subterane, la 1 ianuarie 2005, constituiau:

(mii m³/24h)

A	B	C1	Total
1000,9	1014,76	410,8	2246,46

Rezervele exploatașionale ale apelor subterane au fost calculate pentru durata de exploatare de 27-28 ani (104/24h).

Un șir de captări de apă în teritoriul dintre Nistru și Prut din Republica Moldova deja funcționează pe baza rezervelor exploatașionale neaprobată, adică termenul de amortizare al captărilor de apă a expirat. În legătură cu aceasta, conform datelor Asociației de Stat „AGeoM”, este necesar de a reaproba rezervele exploatașionale la peste 40 captări de apă (Mitocul

Nou, Ceadâr-Lunga, Anenii Noi, Micăuți, Sîngerei, Fălești, Gura Căinarului, Criuleni, Taraclia, Telenești, Căușeni, Nisporeni, Ștefan Vodă, Briceni, Edineț, Drochia).

Captările de apă amplasate pe malul râului Nistru și râului Prut pot să funcționeze fără limitarea duratei de exploatare (orașele Soroca, Rezina, Otaci, Leova și Ungheni).

În raport calitativ, apele subterane pe teritoriul Republicii Moldova se divizează în 3 categorii: care corespund integral GOST 2874-82 "Apă potabilă", corespund convențional și nu corespund cerințelor normative.

Apele subterane care corespund convențional standardului includ în conținutul lor atare componenți cum sînt: reziduu fix, fier total, duritate totală, cu valori mai mari decît normele stabilite, dar care sînt în limitele permise de organele de supraveghere sanitaro-epidemiologică de stat.

În majoritatea lor, apele subterane de profunzime nu corespund GOST 2874-82 "Apă potabilă" prin concentrația de reziduu fix, fluor, hidrogen sulfurat, duritate totală, fier total etc. și necesită ori amestec cu alte ape, ori tratare corespunzătoare și aducerea conținutului componenților la exigențele normative.

Principalele probleme în ceea ce privește calitatea apelor subterane sînt următoarele:

conținutul mărit de fluor (16 mg/l) - în raioanele Glodeni, Fălești, Ungheni, Călărași, Hîncești, Căușeni, Criuleni, Nisporeni și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri);

conținutul de natriu (200-560 mg/l) și amiac (2-10 mg/l) - în toate zonele;

conținutul de stronțiu (7-14 mg/l) - în or.Orhei și mun.Chișinău;

conținutul de hidrogen sulfurat (3-20 mg/l) - în raioanele Ungheni, Hîncești și Căușeni, mun.Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri);

conținutul de fier (1-2,5 mg/l) - în mun.Bălți, raioanele Fălești, Edineț, Sîngerei și Cahul.

**IV. DIRECȚIILE PRINCIPALE
DE MODERNIZARE ȘI DEZVOLTARE A SISTEMELOR CENTRALIZATE DE ALIMENTARE
CU APĂ ȘI CANALIZARE, EFECTUATE CU CHELTUIELI MICI**

**Direcțiile principale de modernizare și dezvoltare a sistemelor comunale
centralizate de alimentare cu apă**

Nr. d/o	Acțiunile trasate	Rezultatul scontat	Eficiența Programului	Responsabili de executare	Termen de realizare
1	2	3	4	5	6
	I. Restabilirea și modernizarea sistemelor existente	Perfecționarea funcționării sistemelor existente, conform exigențelor actuale	Atingerea scopului cu cheltuieli capitale minime. Utilizarea rațională a investițiilor capitale. Reducerea cheltuielilor pentru lucrările de proiect	Autoritățile administrație i publice locale	2006-2009
1.	Reconstruirea captărilor de apă în funcțiune, prevăzând schimbarea pompelor, utilajului, conductelor, armaturii, ermetizarea fântinilor (pentru sursele subterane), amenajarea zonelor de protecție sanitară, în perimetrul de regim sever	Renovarea și dezvoltarea captărilor de apă. Asigurarea alimentării cu apă în volumele necesare. Protecția surselor de apă potabilă	Protecția resurselor acvatice contra folosirii neraționale, epuizării și poluării. Majorarea fiabilității asigurării cu apă a populației	Autoritățile administrație i publice locale	2006-2009
2.	Reutilizarea stațiilor de pompare, implementarea utilajului și dispozitivelor care garantează fiabilitatea maximă în exploatare, a pompelor cu numărul de rotație reglat al acționărilor electrice, utilizarea instalațiilor pentru compensarea capacității reactive a sistemelor	Stabilirea parametrilor noi de funcționare. Reglarea regimurilor optime de funcționare	Economisirea cheltuielilor de energie. Majorarea fiabilității asigurării populației cu apă	Autoritățile administrație i publice locale	2010-2015

	automate de reglare a presiunii și debitului				
3.	Reconstrucția rezervoarelor existente, asigurând ermetizarea și fiabilitatea sanitară igienică. Extinderea numărului de rezervoare	Mărirea numărului de rezervoare de apă potabilă	Utilizarea eficientă a rezervoarelor de apă curată. Asigurarea fără întreruperi a consumului de apă potabilă	Autoritățile administrație i publice locale	2006-2009
4.	Reconstrucția, renovarea apeductelor și rețelelor de distribuie, construcția conductelor din materiale de calitate înaltă cu termenul de exploatare de cel puțin 50 de ani. Executarea obligatorie a măsurilor de protecție contra coroziunii	Stabilirea parametrilor noi de funcționare	Excluderea poluării repetate și pierderilor de apă. Economisirea resurselor acvatice. Reducerea cheltuielilor de energie electrică pentru pomparea și distribuiea apei. Asigurarea fără întreruperi a alimentării cu apă	Autoritățile administrație i publice locale	2006-2015
5.	Contorizarea instalațiilor de captare, alimentare și distribuie a apei, inclusiv a consumatorilor individuali	Informația obiectivă privind cantitatea apei consumate și pierderile neproductive	Economisirea resurselor acvatice	Autoritățile administrație i publice locale	2006-2007
6.	Renovarea utilajului tehnologic și instalarea ventilației speciale în încăperile existente de clorurare	Perfecționarea funcționării sistemelor conform exigențelor actuale	Protecția aerului atmosferic. Ocrotirea sănătății populației și operatorilor	Autoritățile administrație i publice locale	2006-2007
	II. Asigurarea calității adecvate a apei potabile				
1.	Direcțiile principale de perfecționare a tehnologiei tratării apei potabile din sursele de	Ajustarea capacităților din contul separării liniei tehnologice în	Asigurarea garantată a populației cu apă potabilă de calitate. Economisirea cheltuielilor	Autoritățile administrație i publice locale	2006-2015

	suprafață la stațiile de tratare în funcțiune: a) decantoare orizontale - reutilizarea camerelor hidraulice de floclare în camere mecanice, utilizarea cu module lamelare; înlocuirea conductelor de colectare a apei limpezite cu colectare frontală în colectare dispersată; executarea sistemului de hidroevacuare a nămolurilor; b) decantoare suspendionale, utilaj cu module lamelare; c) filtre rapide: schimbarea materialelor de umplere a filtrelor; instalarea sistemelor moderne de distribuire (drenaj), folosirea cărbunelui activat la ultimul stadiu de absorbire; d) schimbarea pompelor, utilajului tehnologic, conductelor, armaturii; e) executarea sistemelor de automată	clădirile existente. Perfecționarea funcționării sistemelor conform exigențelor actuale	de energie		
2.	Perfecționarea tehnologiilor de coagulare, utilizarea coagulanților cu eficiență înaltă: a) trecerea la livrarea sulfatului de aluminiu la stația de tratare în formă de				
	a) trecerea la livrarea sulfatului de aluminiu la stația de tratare în formă de	Modernizarea depozitelor de reactive, scoaterea din uz a depozitelor de	Protecția mediului înconjurător. Ocrotirea sănătății personalului	Autoritățile administrației publice locale	2006-2009

	soluție pregătită și, în legătură cu aceasta, examinarea chestiunii privind construcția încăperii de pregătire a soluției coagulante;	reactive uscate și rezervoarelor de soluții	de deservire		
	b) efectuarea cercetărilor privind folosirea reactivelor eficiente noi: coagulanți - oxiclorură de aluminiu, polihidrociorură de aluminiu	Intensificarea floclării și depunerii suspensiei coagulate, reducerea consumului de coagulant, micșorarea concentrației aluminului rămas în apă, diminuarea activității corozionale a apei, îmbunătățirea stării apeductelor și a rețelelor, păstrarea proprietăților consumatoare ale apei la transportare	Eficientizarea funcționării stației de tratare a apei. Asigurarea populației cu apă potabilă de calitate	Autoritățile administrației publice locale	2010-2015
3.	Direcțiile principale de perfecționare a dezinfectării fiabile în tehnologia tratării apei potabile:				
	a) trecerea treptată de la utilizarea clorului lichid la utilizarea dezinfectanților inofensivi cu eficiență înaltă: pentru apele de suprafață - preozonarea și clorurarea secundară în vederea dezinfectării, cu utilizarea dioxidului de clor; pentru apele subterane - iradierea cu raze	Utilizarea dezinfectanților nepericuloși cu eficiență înaltă	Protecția aerului atmosferic Ocrotirea sănătății populației	Autoritățile administrației publice locale Agencia pentru Dezvoltare Regională	2010-2015

	ultraviolete ori clorurarea în funcție de capacitatea prizei de apă și schemei utilizate;				
	b) cercetarea domeniului ce ține de folosirea eficientă a substanțelor dezinfectante și asigurarea sănătății populației, utilizarea dioxidului de clor la dezinfectarea apei potabile			Autoritățile administrație i publice locale Agenția pentru Dezvoltare Regională	2010-2015
4.	Proiectarea și construcția stațiilor de tratament a apelor subterane de productivitate mică, asigurând prepararea apei numai pentru necesitățile potabile în orașe și în unele localități rurale, care folosesc pentru alimentarea cu apă surse, calitatea apelor cărora prezintă pericol pentru sănătatea oamenilor (localitățile Costești, Rîșcani, Căușeni, Căinari, Cornești, Criuleni, Basarabeasca, Drochia, Nisporeni, Hîncești, Fălești);				
	a) cercetarea și aprobarea noilor tehnologii și concepții tehnice cu luarea în considerare a condițiilor Republicii Moldova: prelucrarea cu reactive și		Ocrotirea sănătății populației	Autoritățile administrație i publice locale Agenția pentru Dezvoltare Regională	2006-2009

	decantare laminară; sisteme universale compacte cu membrane;				
	b) crearea condițiilor pentru: valorificarea producției în serie a stațiilor de tratare a apei potabile de tip container, executate în totalitate de uzină; asigurarea populației cu apă potabilă de o bună calitate.	Reducerea cheltuielilor capitale pentru construcția sistemelor de tratare a apei. Asigurarea calității apei conform normativelor		Agencia pentru Dezvoltare Regională	2010-2015

**Direcțiile principale de modernizare și dezvoltare a
sistemelor comunale centralizate de canalizare**

Nr. d/o	Acțiunile trasate	Rezultatul scontat	Eficiența Programului	Responsabili de executare	Termen de realizare
1	2	3	4	5	6
	I. Modernizarea și reconstrucția sistemelor existente	Îmbunătățirea nivelului de funcționare a sistemelor existente, conform exigențelor actuale	Atingerea scopului cu cheltuieli minime	Autoritățile administrației publice locale	2006-2009
1.	Modernizarea stațiilor de pompare. Aplicarea utilajelor ce ar garanta fiabilitate în exploatare, automatizarea proceselor tehnologice, instalarea dispozitivelor electronice de evidență tritarifară a consumului de energie electrică, utilizarea pompelor cu turație variabilă, echiparea cu dispozitive de măsurare și control. Proiectarea și construcția stațiilor de pompare, cu utilizarea pompelor submersibile	Stabilirea noilor parametri de funcționare, analiza obiectivă	Economisirea cheltuielilor de energie, ameliorarea condițiilor de muncă, sporirea siguranței ei	Agenția pentru Dezvoltare Regională	2006-2010
2.	Reconstrucția, renovarea rețelelor, construcția conductelor din materiale de calitate înaltă cu termenul de exploatare de cel puțin 50 de ani. Executarea obligatorie a măsurilor de protecție contra coroziunii.	Analiza obiectivă și optimizarea regimului de funcționare a sistemelor	Protecția mediului înconjurător, fiabilitatea sanitară a sistemului	Autoritățile administrației publice locale, Agenția pentru Dezvoltare Regională	2006-2015

	Folosirea tehnologiei fără tranșee de reparație a conductelor				
3.	Direcțiile principale de perfecționare a tehnologiei epurării apelor uzate: în tehnologia epurării mecanice: implementarea generației noi de utilaj, a preaerației și biocoagulării, neutralizarea apelor uzate; în tehnologia epurării biologice: utilizarea la aerotancuri a tipurilor noi de aeratoare cu bule mici de aer; utilizarea purtătorilor cu biocenoză fixată; extinderea utilizării aerofiltrelor și biofiltrelor cu umplutură din mase plastice; aplicarea unor procese eficiente de intensificare: majorarea concentrației nămolului activ; crearea condițiilor optime pentru vitalitatea microorganismelor nămolului activ; majorarea intensității transferului de mase; utilizarea aerotancurilor de adâncime mare; reconstrucția decantoarelor etajate și bazinelor de	Sporirea fiabilității mecanice și biologice a sistemelor de epurare a apelor uzate, reducerea cheltuielilor de energie, eficientizarea funcționării instalațiilor	Prevenirea poluării și protecția mediului înconjurător	Agenția pentru Dezvoltare Regională	2006-2009

	limpezire-fermentare în instalații compacte de epurare biologică				
4.	În tehnologia epurării definitive: reutilizarea iazurilor biologice în instalații bioinginerice	Intensificarea procesului de epurare completă. Asigurarea epurării ionilor de amoniac, fosfaților, bacteriilor Coli, materiei în suspensie, ionilor de nitrați	Păstrarea și protecția mediului înconjurător	Autoritățile administrației publice locale	2006-2015
5.	Proiectarea și construcția instalațiilor compacte de epurare biologică în bioreactoare și cu module biologice de epurare completă și tratarea nămolurilor	Asigurarea funcționării conform exigențelor actuale	Reducerea cheltuielilor operaționale de energie, eficientizarea procesului și îmbunătățirea calității epurării	Agenția pentru Dezvoltare Regională	2010-2015
6.	Introducerea globală a instalațiilor cu capacitate medie și mică, executate în totalitate de uzină. Construcția stațiilor locale de epurare la întreprinderile industriale, în scopul utilizării apei recirculante în procesele tehnologice	Utilizarea rațională a terenurilor. Reducerea cheltuielilor de construcție-montaj		Agenția pentru Dezvoltare Regională	2010-2015
7.	În tehnologia tratării nămolurilor pe platformele de nămol: utilizarea terenurilor, având drenaj orizontal, cu elemente verticale de filtrare; implementarea tehnologiei	Depozitarea, deshidratarea și utilizarea nămolurilor	Îmbunătățirea protecției mediului înconjurător, majorarea sarcinii pe terenurile de nămol	Autoritățile administrației publice locale	2006-2010

	moderne de recultivare a teritoriilor ocupate cu nămolurile stațiilor de epurare				
8.	Direcțiile principale de perfecționare a dezinfectării fiabile a apelor uzate. Trecerea treptată de la utilizarea clorului lichid la utilizarea hidroclorurii de natriu	Utilizarea dezinfectanților nepericuloși	Protecția de poluare a aerului atmosferic	Autoritățile administrației publice locale	2010-2015

V. Volumul lucrărilor de modernizare și dezvoltare a sistemelor comunale centralizate de alimentare cu apă și canalizare în localitățile urbane

Restabilirea și dezvoltarea sistemelor comunale centralizate de alimentare cu apă

№ d/o	Denumirea localității obiectului	Popu- lația, mii oameni	Con- sum de apă, mii m3/24h	Sursa de alimentare cu apă, mii m3/24h							Stații de tratare		Instalații, apeducte, rețele													Amena- jarea zone- lor protec- ției sani- tare a fin- tinelor, buc urr.	Amena- jarea zone- lor de protec- ție sani- tară a ins- tala- țiilor, ha	Con- ser- varea fint- nilor, buc.	Volumul investițiilor capitale, mii lei			Note
				De suprafață			Subterană				Capa- cita- tea mii m3/ 24h	Volu- mul mo- der- niză rii	Stații de pompare			Rezervoare de acumulare, m3			Apeducte, km			Rețele urbane, km			Dispo- zitive pentru evi- dența consu- mului de apă buc.							
				Debi- tul total	inclu- siv volu- mul moder- niză rii	inclu- siv extin- dereea	Debi- tul total	inclu- siv volu- mul moder- niză rii	inclu- siv extin- dereea	inclu- siv nece- sită tra- tare			To tal	In- clu- siv volu- mul mo- der- niză rii	inclu- siv extin- dereea	Volu- mul total	inclu- siv volu- mul mo- der- niză rii	inclu- siv extin- dereea volu- mului	To tal	inclu- siv volu- mul moder- niză rii	inclu- siv extin- dereea	To tal	inclu- siv volu- mul moder- niză rii	inclu- siv pînă la 2009								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
1	mun.Chișinău	713,4	280,75	263,83	-	-	16,92						159	5	-	224000	-	50000	309,0	200,0	-	1348,0	200,0	200,0	22500	138	43,3	67	19750	168050	145000	
2	mun.Bălți	146,7	60,00	60,00	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	1	51000	-	20000	130,0	15,0	65,0	246,0	75,0	25,0	16000	-	-	-	7120	36944	41769	
	R-nul Anenii Noi																															
3	or.Anenii Noi	8,8	2,40	-	-	-	2,40	1,10	-	0,09	-	-	7	3	-	1550	750	500	5,2	1,5	-	61,6	30,0	15,0	1760	6	0,4	-	2760	8047	6431	
	R-nul Basarabeasca																															
4	or.Basarabeasca	13,1	3,50	-	-	-	3,50	1,20	1,44	0,13	-	-	17	6	6	3200	-	2000	-	-	-	30,0	9,0	3,0	2620	16	1,0	-	1358	10613	3052	
	R-nul Briceni																															
5	or.Briceni	9,6	2,60	-	-	-	2,60	0,75	1,60	-	-	-	12	4	6	2000	-	2000	-	-	-	10,6	6,0	3,0	1920	11	0,8	-	1752	13505	1286	
6	or.Lipcani	6,3	1,70	-	-	-	1,70	0,80	-	-	-	-	7	3	-	1000	-	1000	-	-	-	29,2	15,0	3,0	1260	6	0,8	-	1436	3676	5145	
	Total	15,9	4,30	-	-	-	4,30	1,55	1,60																				3188	17181	6431	
	R-nul Cahul																															
7	or.Cahul	41,2	14,00	14,00	14,00	-	-	-	-	-	27,50	22,20	4	4	-	7000	-	-	29,0	6,0	-	78,3	25,8	5,0	4000	-	-	-	590	15422	12086	
	R-nul Cantemir																															
8	or.Cantemir	6,6	1,80	1,80	1,80	-	-	-	-	-	3,00	1,80	2	2	-	2500	-	-	2,8	-	2,8	10,6	3,0	1,5	1320	7	-	7	2659	3054	2418	
	R-nul Călărași																															
9	or.Călărași	17,0	4,60	-	-	-	4,60	4,60	4,60	-	-	-	2	2	-	9000	5000	4000	-	-	-	50,0	15,0	5,0	3400	23	1,8	23	1709	6219	5071	
	R-nul Căușeni																															
10	or.Căușeni	20,8	5,50	-	-	-	5,50	2,20	1,10	0,25	-	-	11	5	2	6400	3400	3000	6,0	-	6,0	91,5	30,0	10,0	5200	10	1,4	-	3828	7978	12141	
11	or.Căinari	4,5	1,20	-	-	-	1,20	0,25	0,75	0,05	-	-	6	1	3	2000	2000	-	-	-	-	40,5	12,0	3,0	1125	6	0,2	-	1147	4664	3859	
	Total	25,3	6,70				6,70	2,45	1,85	0,30																			4975	12642	16000	
	R-nul Cimișlia																															
12	or.Cimișlia	16,0	4,30	-	-	-	4,30	-	-	-	-	-	11	2	-	5075	-	550	-	-	-	27,0	13,5	3,0	3200	7	0,4	4	1039	2819	5324	
	R-nul Criuleni																															
13	or.Criuleni	8,7	2,40	-	-	-	2,40	1,50	-	0,09	-	-	8	5	-	2000	2000	-	-	-	-	53,2	16,0	3,0	1740	6	0,4	-	1823	3710	5574	
	R-nul Dondușeni																															

14	or.Dondușeni	10,6	3,00	-	-	-	3,00	3,00	-	-	-	-	7	7	-	5600	4600	1000	9,7	9,7	-	24,3	12,0	3,0	2650	10	0,6	5	10912	2580	3856	
	R-nul Drochia																															
15	or.Drochia	21,6	5,80	-	-	-	5,80	3,40	-	0,22	-	-	17	10	-	5800	5000	-	8,0	-	-	83,0	25,0	5,0	4320	14	0,4	-	4560	4052	10141	
	R-nul Edineț																															
16	or.Edineț	18,7	5,00	5,00	-	-	-	-	-	-	32,00	8,00	4	3	1	2000	2000	-	36,0	-	-	18,0	9,0	3,0	3740	8	0,2	8	669	2121	3042	
17	or. Cupcini	8,4	2,30	2,30	-	-	-	-	-	-						15000	-	-				40,0	12,0	3,0	1680	19	0,6	19	2462	3493	5758	
	Total	27,1	7,30	7,30																									3131	5614	8800	
	R-nul Fălești																															
18	or.Fălești	18,5	5,00	5,00	-	5,00	-	-	-	-	-	-	1	1	-	12500	100	12400	-	-	-	41,4	22,0	5,0	4625	21	2,1	21	1699	6851	8620	
	Раойн Florești																															
19	or.Florești	15,5	4,10	-	-	-	4,10	3,00	-	-	-	-	7	5	-	4700	4500	-	12,0	-	-	28,0	9,0	3,0	3100	25	0,4	20	2246	2122	3042	
20	or.Mărculești	2,1	0,60	-	-	-	0,60	-	-	-	-	-	-	-	-	1000	-	-	-	-	-	7,0	3,5	1,5	420	-	-	-	60	588	857	
	Total	17,6	4,70				4,70	3,00																					2306	2710	3899	
	R-nul Glodeni																															
21	or.Glodeni	12,3	3,30	3,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2800	400	2400	-	-	-	22,4	13,0	5,0	3075	-	1,6	-	393	5007	4056	
	R-nul Hîncești																															
22	or.Hîncești	18,5	4,90	-	-	-	4,90	4,90	-	-	-	-	12	12	-	4700	1000	-	12,6	6,2	-	117,0	35,0	5,0	3700	8	-	-	7923	3135	15212	
	R-nul Ialoveni																															
23	or.Ialoveni	13,6	3,60	-	-	-	18,00	18,00	-	-	-	-	2		1	6000	6000	-	4,8	3,6	1,2	25,0	8,0	4,0	2176		1,5	-	12978	3539	2028	
													21	22												21						
	R-nul Leova																															
24	or.Leova	11,5	3,10	3,10	3,10	-	-	-	-	-	3,60	3,10	3	3	-	4200	-	3000	1,0	-	-	30,0	9,0	4,0	2300	-	0,9	-	2263	6597	2949	
	R-nul Nisporeni																															
25	or.Nisporeni	16,2	4,30	4,30	-	4,30	-	-	-	-	5,00	4,30	3	3	-	8000	4000	4000	8,4	-	-	25,0	15,0	5,0	3240	7	2,1	7	4217	12130	5071	
	R-nul Ocnița																															
26	or.Ocnița	9,4	2,50	-	-	-	2,50	1,32	-	-	-	-	13	8	-	3500	-	-	7,0	2,0	0,5	25,0	12,0	2,0	1880	14	-	4	4267	1410	4288	
27	or.Onaci	7,3	2,00	-	-	-	2,00	-	-	-	-	-	6	1	-	2000	500	1500	-	-	-	9,0	4,0	2,0	1460	9	1,2	4	1236	3743	857	
	Total	16,7	4,50				4,50	1,32																					5503	5153	5145	
	R-nul Orhei																															
28	or.Orhei	37,2	11,00	-	-	-	11,00	-	-	-	-	-	26	10	-	6500	-	-	65,0	16,0	-	44,0	10,0	5,0	4000	-	-	-	1915	2953	5071	

[illegible]

Tipul de lucrări pentru renovarea sistemelor centralizate de canalizare

Nr. d/o	Denumirea localității	Stații de epurare				Stații de pompare a apelor uzate, buc.			Rețele de canalizare, km	
		Capacitatea, mii m ³ /24h	Evacuarea, mii m ³ /24h	Tip de lucrări	Total	Moder- nizare	Dezvol- tare	Total	Moder- nizare	Dezvol- tare
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Mun. Chișinău	446,0	156,95	Modernizare	21	20	--	656,3		
2.	Mun. Bălți	60,0	32,3	---	6	6	1	139,0		10,3
	R-nul Anenii Noi									
3.	or. Anenii Noi	7,7	2,0	Modernizare	3	3	--	99,5	3,0	
	R-nul Basarabeasca									
4.	or. Basarabeasca	1,40	2,9	Modernizare	5	4	1	6,3	2,0	1,0
	R-nul Briceni, inclusiv:	10,4	3,5		2	2		29,5	5,0	
5.	or. Briceni	10,0	2,10	Modernizare	1	1	--	26,5	4,0	
6.	or. Lipcani	0,40	1,40	---	1	1	--	3	1,0	
	R-nul Cahul									
7.	or. Cahul	13,7	9,10	Modernizare	3	3	--	49,5	7,0	
	R-nul Cantemir									
8.	or. Cantemir	3,5	1,5	Modernizare	1	1	--	8,9	3,0	
	R-nul Călărași									
9.	or. Călărași	7,2	3,80	Modernizare	1	1	--	34,3	7,0	
	R-nul Căușeni, inclusiv:	6,8	5,6		6	6		52,8	5,0	
10.	or. Căușeni	6,0	4,6	Modernizare	4	4	--	44,5	2,0	
11.	or. Căinari	0,8	1,0	Modernizare	2	2	--	8,3	3,0	
	R-nul Cimișlia									
12.	or. Cimișlia	6,5	3,6	Modernizare	2	2	--	24,0	2,0	
	R-nul Criuleni			Construcție nouă						20,9
13.	or. Criuleni	--	2,0	---	1	1	--	23,9	3,0	
	R-nul Dondușeni									
14.	or. Dondușeni	2,4	2,40	Modernizare	1	1	--	11,2	0,3	
	R-nul Drochia									
15.	or. Drochia	3,5	4,8	Modernizare	3	3	--	23,3	3,0	
	R-nul Edineț, inclusiv:	20,0	6,0		4	4		50,4	2,0	
16.	or. Edineț	20,0	4,10	Modernizare	4	4	--	50,4	2,0	
17.	or. Cupcini		1,9							

36.	or. Taraclia	6,9	3,4	Modernizare	4	4	--	13,4	0,5	
	R-nul Telenești									
37.	or. Telenești	3,1	1,9	Modernizare	2	2	--	7,7	1,0	
	R-nul Ungheni, inclusiv:	16,1	9,50		2	2		63,8	2,0	
38.	or. Ungheni	15,0	8,90	Modernizare	1	1	--	60,8	1,0	
39.	or. Cornești	1,1	0,6	---	1	1	--	3,0	1,0	
	Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri), inclusiv:	16,4	12,8		7	7		46,6	10,0	
40.	mun. Comrat	5,7	4,2	Modernizare	1	1	--	17,0	3,0	
41.	or. Ceadîr-Lunga	6,9	5,2	Modernizare	3	3	--	12,0	4,0	
42.	or. Vulcănești	3,8	3,4	Modernizare	3	3	--	17,6	3,0	

**VI. VOLUMUL INVESTIȚIILOR CAPITALE PENTRU MODERNIZAREA ȘI
DEZVOLTAREA SISTEMELOR COMUNALE CENTRALIZATE DE
ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE ÎN LOCALITĂȚILE URBANE**

**Lucrările de modernizare și dezvoltare a sistemelor centralizate de
alimentare cu apă**

Nr. d/o	Denumirea localității, obiectului	Total (mii lei)	Inclusiv pe anii:		Inclusiv surse de finanțare:	
			2006- 2009	2010- 2015	bugetul de stat și bugetele unităților administrativ- teritoriale	credite și granturi
1	2	3	4	5	6	7
1.	Mun. Chișinău	787500	587500	200000	315000	472500
2.	Mun. Bălți	151925	51500	100425	45578	106347
3.	or. Anenii Noi	30511	10343	20168	7628	22883
4.	or. Basarabeasca	26591	9014	17577	6648	19943
5.	R-nul Briceni					
	or. Briceni	29281	9926	19355	7320	21961
6.	or. Lipcani	18154	6154	12000	4538	13616
7.	or. Cahul	55330	18443	36887	16599	38731
8.	or. Cantemir	14392	4879	9513	3598	10794
9.	or. Călărași	23008	7799	15209	5752	17256
10.	R-nul Căușeni					
	or. Căușeni	42386	14368	28018	10597	31789
11.	or. Căinari	17116	5802	11314	4279	12837
12.	or. Cimișia	16252	5509	10743	4063	12189
13.	or. Criuleni	19659	6664	12995	4915	14744
14.	or. Dondușeni	30706	10409	20297	7677	23029
15.	or. Drochia	33193	11252	21941	8298	24895
16.	R-nul Edineț					
	or. Edineț	20732	7028	13704	5183	15549
17.	or. Cupcini	10322	3499	6823	2581	7741
18.	or. Fălești	30391	10302	20089	7598	22793
19.	R-nul Florești					
	or. Florești	13116	4446	8670	3279	9837
20.	or. Mărculești	2664	903	1761	666	1998
21.	or. Glodeni	16737	5674	11063	4184	12553
22.	or. Hîncești	46498	15762	30736	13949	32549
23.	or. Ialoveni	32825	11127	21698	8206	24619
24.	or. Leova	20902	7085	13817	5226	15676
25.	or. Nisporeni	37910	12851	25059	9478	28432
26.	R-nul Ocnîța					
	or. Ocnîța	17638	5979	11659	4410	13228
27.	or. Otaci	10330	3502	6828	2583	7747
28.	or. Orhei	17556	5951	11605	5267	12289
29.	or. Rezina	28194	9557	18637	7049	21145
30.	R-nul Rîșcani					
	or. Rîșcani	29194	9896	19298	7299	21895
31.	or. Costești	9346	3168	6178	2337	7009

32.	or. Sîngerei	21231	7197	14034	5308	15923
33.	or. Soroca	16311	5529	10782	4893	11418
34.	or. Strășeni	18768	6362	12406	4692	14076
35.	or. Șoldănești	26093	8845	17248	6523	19570
36.	or. Ștefan Vodă	18036	6114	11922	4509	13527
37.	or. Taraclia	37402	12679	24723	9380	28052
38.	or. Telenești	19999	6779	13220	4999	15000
	R-nul Ungheni					
39.	or. Ungheni	56266	19073	37193	16880	39386
40.	or. Cornești	11650	3949	7701	2913	8737
	Unitatea administrativ autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri)					
41.	mun. Comrat	37146	12592	24554	11144	26002
42.	or. Ceadîr-Lunga	35504	12035	23469	8876	26628
43.	or. Vulcănești	29196	10192	19004	7299	21897
44.	Apeductul interraional Soroca-Bălți-Florești-Drochia-Rîșcani	220000	120000	100000	60000	160000
45.	Apeductul interraional Bălți-Sîngerei-Telenești	85000	15000	70000	21000	64000
46.	Apeductul interraional Bălți-Fălești	39000	9000	30000	10000	29000
47.	Apeductul interraional Chișinău-Strășeni-Călărași	70000	35000	35000	18000	52000
48.	Apeductul interraional Cahul-Vulcănești-Taraclia	135000	135000	-	35000	100000
	Total:	2516961	1301638	1215323	773171	1743790

Lucrările de modernizare și dezvoltare a sistemelor centralizate de canalizare

Nr. d/o	Denumirea localității	Total (mii lei)	Inclusiv pe anii		Inclusiv surse de finanțare:	
			2006-2009	2010-2015	bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale	credite și granturi
1	2	3	4	5	6	7
1.	Mun. Chișinău	1225000	600000	625000	400000	825000
2.	Mun. Bălți	50400	32600	17800	15000	35400
3.	or. Anenii Noi	9000	3000	6000	1000	8000
4.	or. Basarabeasca	5000	3000	2000	1000	4000
5.	R-nul Briceni					
	or. Briceni	7800	3800	4000	2000	5800
6.	or. Lipcani	1750	750	1000	300	1450
7.	or. Cahul	13800	10000	3800	4000	9800
8.	or. Cantemir	3500	3000	500	900	2600
9.	or. Călărași	6300	3000	3300	1300	5000
10.	R-nul Căușeni					
	or. Căușeni	8200	2200	6000	2000	6200
11.	or. Căinari	800	800	-	200	600
12.	or. Cimișlia	8000	5000	3000	2000	6000
13.	or. Criuleni	20000	15000	5000	5000	15000
14.	or. Dondușeni	8000	5000	3000	2000	6000
15.	or. Drochia	4900	2900	2000	1300	3600
16.	R-nul Edineț					
	or. Edineț	7500	3000	4500	1900	5600
17.	or. Cupcini	2500	1000	1500	600	1900
18.	or. Fălești	3000	1700	1300	750	2250
19.	or. Florești	8000	6000	2000	2000	6000
20.	or. Glodeni	3000	2000	1000	750	2250
21.	or. Hîncești	8000	6500	1500	2000	6000
22.	or. Ialoveni	12000	6000	6000	3000	9000
23.	or. Leova	7500	6000	1500	1800	5700
24.	or. Nisporeni	3000	1600	1400	750	2250
25.	R-nul Ocnița					
	or. Ocnița	2500	1000	1500	600	1900
26.	or. Otaci	20500	11000	9500	2500	8000
27.	or. Orhei	18000	9000	9000	4500	13500
28.	or. Rezina	13000	8000	5000	3250	9750
29.	or. Rîșcani	5600	3600	2000	1400	4200
30.	or. Sîngerei	9000	3000	6000	2250	6750
31.	or. Soroca	33000	28000	5000	10000	23000
32.	or. Strășeni	8400	2400	6000	2400	6000
33.	or. Șoldănești	12600	10000	2600	3600	9000
34.	or. Ștefan Vodă	5000	3800	1200	1250	3750
35.	or. Taraclia	3900	2700	1200	900	3000
36.	or. Telenești	7000	4000	3000	1750	5250
37.	or. Ungheni	10250	8000	2250	3250	7000
	Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri)					

38.	Mun. Comrat	4700	2700	2000	1200	3500
39.	or. Ceadîr-Lunga	5500	3500	2000	1400	4100
40.	or. Vulcănești	4700	2700	2000	1200	3500
	Total:	1580600	822250	758350	493000	1087600

VII. AMELIORAREA SISTEMELOR DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE ÎN LOCALITĂȚILE RURALE

Selectarea criteriilor și stabilirea etapelor de asigurare a populației rurale cu apă potabilă

Asigurarea populației cu apă potabilă se prevede a fi realizată în trei etape:

etapa întâi - livrarea apei potabile populației reieșind din necesitatea fiziologică a omului de 6 l/om în 24h - anii 2005-2009; inventarierea fântînilor, stabilirea surselor de poluare și lichidarea fântînilor poluate; curățirea, reparația, asigurarea zonelor de protecție a fântînilor în conformitate cu normele în vigoare - anii 2005-2007;

etapa a doua - construcția sistemelor centralizate de alimentare cu apă - anii 2007-2015.

În localitățile rurale în care lipsesc surse de apă potabilă se prevede construcția unor sisteme de alimentare centralizată cu apă pentru nevoile sociale, în scopul satisfacerii necesităților igienice ale omului, asigurării curățeniei în încăperi, îmbunătățirii stării sanitare a localității, precum și satisfacerii necesităților zootehnice (alimentarea, adăparea și întreținerea adecvată a animalelor). Sistemul de distribuție a apei poate fi compus din linii magistrale cu rezervoare ori castel de apă și o rețea de distribuție cu puncte speciale de branșare a consumatorilor și evidența consumului de apă. În perspectivă rețelele pot fi extinse;

etapa a treia - construcția, în caz de necesitate, a stațiilor de tratare a apelor subterane cu capacități mici, executate în totalitate de uzină - anii 2007-2010.

Concomitent cu măsurile stipulate în prezentul Program, va continua construcția și reconstrucția apeductelor finanțate de Fondul de Investiții Sociale din Moldova (au fost date în exploatare 28 obiecte, se află în curs de construcție și proiectare 13 obiecte).

Măsuri privind evacuarea și epurarea apelor uzate

Asigurarea populației de la sate cu sisteme centralizate de alimentare cu apă necesită colectarea și epurarea apelor uzate, precum și prelucrarea sedimentului. În prezent, complexele de epurare a apelor uzate existente în localitățile rurale nu funcționează (este deconectată alimentarea cu energie electrică, utilajul este demontat), deși consumatori de apă există.

Din această cauză fiecare gospodărie privată, instituție (spitale, școli și grădinițe de copii) soluționează individual problemele ce țin de canalizare, construind sisteme descentralizate de colectare și evacuare a apelor uzate. Starea deplorabilă a haznalelor, transformarea complexului zootehnic din gospodărie colectivă în gospodărie privată prezintă un pericol serios de poluare a surselor de alimentare cu apă. În prima etapă (anii 2006-2009), ameliorarea situației ce s-a creat în sectorul canalizării necesită soluționarea următoarelor probleme:

organizarea evacuării apelor uzate prin sisteme centralizate de canalizare, cu epurarea lor în stații de epurare în localitățile rurale cu un număr al populației de peste 4,5 mii locuitori și pentru localitățile amplasate în zona de protecție a apelor râurilor Prut și Nistru, prin construcția de stații, acolo unde acestea lipsesc, modernizarea și reconstrucția celor existente;

colectarea apelor uzate în rezervoare speciale, cu transportarea lor ulterioară la stațiile de epurare existente, în localitățile cu un volum al apelor uzate evacuate de 10-50 m³/24 h.

Volumul investițiilor capitale pentru construcția, modernizarea și dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în localitățile rurale

Nr. d/ o	Denumirea raionului, municipiului, numărul de localități	Populația (mii locuitori)	Total (mii lei)	Inclusiv pe anii:		Inclusiv surse de finanțare:		
				2006-2009	2010-2015	bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale	credite și granturi	defalcări de la populație și agenți economici
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Anenii Noi, 10 sate	27,1	17735	10000	7735	2730	13230	1775
2.	Basarabeasca, 6 sate	17,7	22163	9973	12190	5550	14400	2213
3.	Briceni, 10 sate	32,3	11300	6300	5000	1885	8285	1130
4.	Cahul, 53 sate	83,7	74798	37399	37399	29330	37990	15810
5.	Cantemir, 16 sate	28,8	16200	4860	11340	9330	5250	1620
6.	Călărași, 2 sate	11,5	36833	16575	20258	13259	19891	3863
7.	Căușeni, 7 sate	13,5	27935	18158	9777	2935	22205	2795
8.	Cimișlia, 20 sate	37,5	10630	4250	6380	6400	3170	1060
9.	Criuleni, 9 sate	16,0	25752	20602	5150	2860	20317	3235
10.	Dondușeni, 4 sate	11,5	11337	5000	6337	1200	9003	1134
11.	Drochia, 1 sat	13,5	38868	25264	13604	18005	16975	3888
12.	Dubăsari, 13 sate	34,0	18685	14014	4671	2565	14255	1905
13.	Edineț, 16 sate	31,5	18260	7304	10956	7770	8660	1830
14.	Fălești, 35 sate	54,3	8407	3360	5047	836	6734	2569
15.	Florești, 27 sate	45,0	21770	11000	10770	1285	6765	2180
16.	Glodeni, 18 sate	44,0	22917	9167	13750	4727	15893	2297
17.	Hîncești, 19 sate	44,7	63710	38226	25484	6710	50630	6370
18.	Ialoveni, 20 sate	65,8	37885	26520	11365	11460	22640	3785
19.	Leova, 18 sate	34,4	79300	31720	47580	32900	38470	7930
20.	Nisporeni, 21 sate	46,3	18725	9725	9000	3520	13330	1875
21.	Orhei, 18 sate	27,7	31875	22312	9563	4695	23995	3740

22	Rezina, 40 sate	43,2	21300	10000	11300	5950	13220	2130
23	Rîșcani, 12 sate	30,1	25653	17102	8551	4214	18876	2563
24	Sîngerei, 25 sate	50,7	36300	24200	12100	11683	20987	3630
25	Soroca, 13 sate	19,1	38529	17338	21191	17290	17384	3855
26	Strășeni, 22 sate	62,3	37825	18900	18925	13600	20440	3785
27	Șoldănești, 7 sate	11,9	18572	12072	6500	2430	14280	1862
28	Ștefan Vodă, 23 sate	67,5	35774	26830	8944	1424	30776	3574
29	Taraclia, 4 sate	3,2	10090	7568	2522	1220	7860	1010
30	Telenești, 16 sate	31,4	27300	15015	12285	6500	18070	5435
31	Ungheni, 1 sat	5,1	37800	9450	28350	13680	20340	3780
32	Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri), 21 sate	88,1	71240	53430	17810	19678	44442	7120
33	Mun. Chișinău, 12 sate	18,2	71000	35000	36000	21400	42500	7100
34	Mun. Bălți, 1 sat		530	300	230	477	-	53
	Total: 530 sate	1152	1066998	586669	480329	302438	657863	106697

Notă: Lista localităților rurale concrete incluse în Program, ce urmează a fi asigurate cu apă și canalizare, sînt specificate în anexă.

Ținînd cont de finanțarea insuficientă a lucrărilor ce țin de dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă potabilă și colectare a apelor uzate în localitățile rurale în perioada de referință, ameliorarea situației create este posibilă prin îmbunătățirea în continuare a calității apelor folosite din fîntîni.

Fîntînile poluate vor fi închise, iar construcția fîntînilor noi se va efectua cu respectarea legislației în vigoare.

În scopul alimentării cu apă potabilă de calitate a populației din localitățile rurale, conform normei de 6 l/om în 24h, în perioada 2006-2009 se prevede:

Nr. d/o	Raioane	Reconstrucția și construcția fântinilor noi		Achiziționarea unităților de transport auto specializat	
		unități	mii lei	unități	mii lei
1.	Cahul	10	100	--	---
2.	Călărași	40	350	1	100
3.	Căușeni	50	400	2	200
4.	Drochia	40	350	1	100
5.	Edineț	40	350	--	---
6.	Fălești	25	200	1	100
7.	Glodeni	35	300	1	100
8.	Hîncești	70	600	2	200
9.	Orhei	10	100	--	---
10.	Rîșcani	20	150	1	100
11.	Strășeni	60	500	1	100
	Total		3400	10	1000

Conform prezentului Program, în localitățile rurale în care nu se planifică construcția stațiilor de epurare a apelor uzate, se prevede extinderea parcului de transport auto specializat pentru transportarea apelor uzate la stațiile de epurare în funcțiune ale orașelor și satelor.

Nr. d/o	Întreprinderile prestatoare de servicii din localitățile:	Numărul unităților de transport auto specializat	
		unități	mii lei
1	2	3	4
1.	Glodeni	1	100
2.	Fălești	1	100
3.	Căușeni	1	100
4.	Costești	1	100
5.	Otaci	1	100
6.	Nisporeni	1	100
7.	Cantemir	1	100
8.	Orhei	1	100
9.	Comrat	1	100
10.	Vulcănești	1	100
11.	Alexanderfeld	1	100
12.	Cricova	1	100
13.	Călărași	2	200
14.	Ceadîr-Lunga	2	200
15.	Congaz	2	200
16.	Cahul	2	200
17.	Taraclia	2	200
	Total:	22	2200

Pentru ameliorarea situației ce s-a creat în localitățile rurale, se impune:

crearea unor structuri specializate în prestarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, exploatarea sistemelor centralizate, subordonate primăriilor;

elaborarea în fiecare localitate a unui program local de acțiuni în vederea aducerii în bunăstare a fântinilor și a izvoarelor în baza schemelor aprobate;

cercetarea tuturor surselor de apă fiabile, amplasate în zonele de consum și în afara hotarelor zonelor populate, elaborînd scheme de amplasare a fântinilor de captare și a izvoarelor;

înzestrarea cu apometre a tuturor utilizatorilor de apă din sistemele centralizate;

crearea zonelor de protecție sanitară a surselor de alimentare cu apă;
stabilirea tarifelor pentru apa consumată din sistemele comunale, care ar acoperi cheltuielile de întreținere;

încheierea contractelor între operatorii de exploatare din localitățile rurale și întreprinderile specializate de alimentare cu apă și canalizare din orașe privind deservirea, repararea sistemelor centralizate, precum și asigurarea cu apă potabilă din alte surse;

completarea parcului de transport auto specializat cu unități pentru aducerea apei și curățirea haznalelor în localitățile rurale.

VIII. PERFECTIONAREA BAZEI NORMATIVE-JURIDICE ȘI INSTITUȚIONALE A ACTIVITĂȚII ÎNTEPRINDERILOR DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE

În perioada 2006-2009 va continua reorganizarea și perfecționarea structurii instituționale a întreprinderilor din ramură, în scopul perfecționării activității serviciilor de alimentare cu apă și canalizare.

Se prevede:

reorganizarea tuturor întreprinderilor de alimentare cu apă și canalizare în asociații comerciale, funcționând în bază de contract cu consumatorul și proprietarul infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare;

elaborarea și aprobarea Listei întreprinderilor de alimentare cu apă potabilă (obiecte deosebit de importante ale activității vitale), care pot fi concesionate în modul stabilit;

crearea societăților pe acțiuni, în care pachetul de control al acțiunilor aparține statului, pentru efectuarea construcției și exploatării ulterioare a apeductelor interraionale;

inclusiunea în sfera de activitate a întreprinderilor a deservirii sistemelor interioare de alimentare cu apă și canalizare ale fondului locativ în bază de contract încheiat cu întreprinderile de gestionare a fondului locativ, asociațiile de locatari și proprietarii caselor individuale;

crearea pe lângă Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă a unui sistem de informație a populației privind calitatea apei potabile și educarea unei atitudini grijului a consumatorilor față de sursele de apă;

elaborarea sau modificarea actelor legislative din domeniu, conform listei specificate în tabelul nr.1.

În cadrul realizării prezentului Program va derula un proces stabil de perfecționare a bazei normative în domeniul gospodăriei apelor și se vor efectua un șir de cercetări.

Obiectivele principale ale acestor lucrări sînt următoarele:

ajustarea normelor și regulilor în vigoare la cele europene și internaționale. Grație optimizării consumului de apă, normele consumului de apă vor fi stabilite la nivelul celor europene - 120-160 l/pers. în 24h și va fi interzisă utilizarea apei potabile pentru irigarea teritoriilor și zonelor verzi;

crearea unor condiții adecvate pentru a stimula economisirea apei și a energiei electrice, realizarea măsurilor de protecție a apei, elaborarea și aplicarea facilităților economice pentru întreprinderile industriale ecologic fiabile;

asigurarea fiabilității tehnice și sanitaro-epidemiologice a sistemelor;

optimizarea regimurilor de funcționare a sistemelor și stațiilor de pompare;

implementarea tehnologiilor avansate, utilizarea utilajului și materialelor moderne, executate în totalitate, de uzine:

utilizarea instalațiilor individuale și colective pentru tratarea suplimentară a apei folosite în scopuri alimentare în localitățile nefavorabile, ca măsură temporară pentru îmbunătățirea urgentă a condițiilor vitale ale populației;

elaborarea normativelor privind calitatea apelor uzate, evacuate în bazinele de apă, asigurarea echilibrului dintre nivelul exigențelor și posibilitățile economiei naționale, excluderea prevalării indicilor de calitate ai apelor uzate epurate asupra indicilor de calitate ai apei potabile, corespunderea indicilor calității apelor uzate limitelor testărilor prin metode tradiționale ale controlului de laborator;

inventarierea și aprobarea rezervelor de ape subterane;

efectuarea lucrărilor de cercetări științifice și elaborări tehnice privind producerea biogazului și utilizarea nămolurilor în calitate de îngrășămintă organice.

Lista actelor normative și studiilor științifice care urmează a fi elaborate până în anul 2009 este specificată în tabelul nr.2.

Tabelul nr.1

**Lista
actelor legislative ce urmează a fi elaborate și modificate până în anul
2009**

Nr. d/o	Denumirea actelor legislative	Scopul elaborării sau modificării	Executori	Termen de executare
1.	Legea serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare	Stabilirea bazelor juridice ale activității, organizarea relațiilor reciproce cu autoritățile administrației publice locale, exigențele de bază față de calitatea serviciilor prestate, bazele privatizării, evidenței instrumentale și politicii tarifare	Agenția pentru Dezvoltare Regională	2006-2007
2.	Legea condominiului în fondul locativ (modificare)	Excluderea divergențelor în ceea ce privește plata pentru deservirea rețelelor interioare, încheierea contractelor directe cu proprietarii apartamentelor și reglementarea evidenței instrumentale în conformitate cu legislația în vigoare	Agenția pentru Dezvoltare Regională	2006
3.	Codul fiscal (completări și modificări)	Modificarea normelor în vigoare privind impozitarea mijloacelor destinate reparației rețelelor și întreținerii lor în bunăstare. Art.27 al Codului fiscal urmează a fi modificat în partea ce ține de sistemele de alimentare cu apă și canalizare	Agenția pentru Dezvoltare Regională	2006-2007
4.	Legea privind calitatea apei potabile	Substituirea GOST 2874-82	Ministerul Sănătății și Protecției Sociale	2006

LISTA
actelor normative și studiilor științifice care urmează a fi
elaborate până în anul 2009

Nr. d/o	Denumirea actelor normative și studiilor științifice	Responsabil de elaborare	Termen de executare
1.	Normative în construcții. Alimentarea cu apă. Rețele și instalații exterioare	Agencia pentru Dezvoltare Regională, Universitatea Tehnică a Moldovei	2006
2.	Normative în construcții. Canalizarea. Rețele și instalații exterioare	Agencia pentru Dezvoltare Regională, Universitatea Tehnică a Moldovei	2006
3.	Normative în construcții. Instalații interioare de alimentare cu apă și canalizare	Agencia pentru Dezvoltare Regională, Universitatea Tehnică a Moldovei	2006
4.	Reguli și normative sanitaro-epidemiologice privind supravegherea sanitară a surselor de apă potabilă	Ministerul Sănătății și Protecției Sociale	2006-2007
5.	Inventarierea rezervelor de ape subterane	Asociația de Stat „AGeoM”	2009
6.	Elaborarea programelor tematice și manualelor pentru organizarea sistemului de perfecționare profesională a specialiștilor în tratarea apei și epurarea apelor uzate	Universitatea Tehnică a Moldovei	2006
7.	Organizarea cursurilor de perfecționare a inginerilor specialiști în sistemele de alimentare cu apă și canalizare	Universitatea Tehnică a Moldovei	Permanent
8.	Elaborarea Regulamentului privind fiabilitatea și stabilitatea surselor și sistemelor de alimentare cu apă în condiții de situații excepționale	Agencia pentru Dezvoltare Regională, Departamentul Situații Excepționale	2006-2007
9.	Elaborarea standardelor de calitate a apelor reziduale din surse punctiforme	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2006-2007
10.	Elaborarea Regulamentului de conservare sau lichidare a surselor de apă subterană	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2006

În perioada de referință se impune efectuarea unui complex de măsuri privind ameliorarea activității financiare a întreprinderilor comunale de alimentare cu apă și canalizare.

Se prevede:

a trece, până în anul 2009 la prestarea serviciilor comunale de alimentare cu apă și canalizare doar în bază de contract încheiat direct cu consumatorii, stipulând drepturile și obligațiile părților;

a finaliza, până în anul 2009, contorizarea integrală a consumatorilor de apă, a obține acumularea în volum de 100% a plăților ce urmează a fi achitate de consumatori, sporind exigențele față de răuplatnici;

a atrage, prin proiecte investiționale, din toate sursele de finanțare, mijloace extrabugetare pentru realizarea Programului, precum și:

de la bugetul de stat - cel puțin 10%;

de la bugetele locale - 15-20%;

a scuti veniturile obținute în procesul exploatării sistemelor de alimentare cu apă și canalizare de impozitul pe profit în decursul duratei de achitare, pentru a rambursa în termen creditele acordate.

IX. MĂSURI PRIVIND PROTECȚIA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

Sistemele și instalațiile de alimentare cu apă și canalizare constituie obiecte de protecție a mediului și, totodată, surse potențiale de poluare a mediului. De aceea, la proiectarea, construcția și exploatarea lor, este necesar să fie respectate un șir de condiții, care ar permite reducerea la minimum a impactului negativ al numitelor obiective asupra mediului înconjurător.

Măsuri privind folosirea rațională și protecția resurselor acvatice

Măsurile în cauză contribuie la prevenirea poluării bazinelor acvatice și folosirea rațională a resurselor de apă, argumentarea schemelor adoptate de alimentare cu apă, evacuarea și epurarea apelor uzate, având drept scop perfecționarea:

- tehnologiilor cu consum sporit de apă prin înlocuirea lor cu tehnologii având un consum mic sau care exclud utilizarea apei;

- sistemelor de alimentare cu apă, cu utilizarea maximă a schemelor circulante și fără scurgeri;

- controlului asupra consumului de apă;

- normelor și normativelor privind consumul de apă;

- tehnologiilor de tratare a apei, cu utilizarea reactivelor și dezinfectanților eficienți;

- metodelor de epurare a apelor uzate, care ar asigura micșorarea conținutului substanțelor nocive sub nivelul concentrației maxime admisibile (CMA);

- schemelor de evacuare organizată și a metodelor de epurare a apelor meteorice;

- contorizării volumului apelor uzate evacuate;

- implementării tehnologiilor, cu utilizarea recirculației apei;

- controlului analitic al surselor de apă în sectoarele în amonte și în aval de apele reziduale în receptorii naturali.

Propuneri privind prevenirea scurgerilor de avarie ale apelor uzate

În scopul prevenirii situațiilor de avarie se impune:

- instalarea conductelor duble pentru debranșarea la timp a tronsoanelor avariate;

- utilizarea utilajului și conductelor rezistente la coroziune și abraziune, provocate de substanțele lichide agresive;

- construirea rezervoarelor pentru acumularea scurgerilor de avarie și apelor uzate;

- îndiguirea terenurilor și zonelor de amplasare a instalațiilor tehnologice la care sînt posibile scurgeri de avarie ale apelor uzate;

- elaborarea și coordonarea schemelor de acțiune în situații de avarie.

Măsuri privind protecția apelor subterane

În scopul protecției apelor subterane se preconizează următoarele măsuri: evacuarea eficientă a apelor meteorice de pe teritoriile întreprinderilor și localităților;

- ridicarea artificială a cotelor de nivel ale teritoriului inundabil;

- crearea ecranelor impermeabile și perdelelor de etanșare;

- obturarea fîntînilor care nu mai funcționează sau conservarea lor;

- respectarea strictă a limitelor aprobate de utilizare a apei, micșorarea volumului de captare a apei;

- amenajarea și respectarea zonelor sanitare de protecție;

- organizarea observărilor de regim asupra nivelului și calității apelor subterane;

- evidența consumului de ape subterane.

Zonele și fișiile de protecție a apei

Una din măsurile principale de protecție a apei contra poluării și epuizării bazinelor acvatice este delimitarea zonelor de protecție și a fișiilor de protecție din preajma bazinului.

Zona de protecție a obiectului acvatic este teritoriul adiacent acvatoriului pentru care se stabilește un regim special de folosire.

În limitele zonei de protecție a bazinului acvatic pe malurile obiectului se evidențiază o fișie de protecție a apei de lîngă mal, utilizarea căreia este strict limitată.

Pentru sursele de alimentare cu apă potabilă se creează suplimentar o zonă de protecție sanitară în baza proiectului de amenajare a prizei de apă.

X. REALIZAREA PROGRAMULUI

Pentru realizarea prezentului Program se prevăd următoarele investiții capitale:

municipii și orașe	4097561 mii
inclusiv:	lei
alimentarea cu apă	2516961 mii
	lei
canalizarea	1580600 mii
	lei
localitățile rurale	1066998 mii
inclusiv:	lei
alimentare cu apă	713549 mii
	lei
canalizarea	353449 mii
	lei
Total	5164559 mii
	lei

Surse de finanțare planificată pentru orașe și municipii (mil.lei)

Nr. d/o	Sursa de finanțare	Alimentarea cu apă	Canalizarea	Total
1.	Bugete de toate nivelurile	773	493	1266
2.	Credite și granturi organizațiilor financiare internaționale	1744	1088	2832
	TOTAL:	2517	1581	4098
	inclusiv elaborări științifice, de investigații și normative	50	32	82

Surse de finanțare planificată pentru localitățile rurale (mil.lei)

Nr. d/o	Sursa de finanțare	Alimentarea cu apă	Canalizarea	Total
1.	Bugete de toate nivelurile	203	100	303
2.	Credite bancare, mijloace ale programelor și fondurilor internaționale	440	218	658
3.	Contribuția populației	71	35	106
	Total:	714	353	1067

Acoperirea cheltuielilor pentru realizarea prezentului Program și achitarea dobânzii aferente creditelor se efectuează din contul:

plăților consumatorilor, asigurate prin colectări în volum de 100%; creditelor preferențiale.

Termenul de rambursare a creditului este de 10-12 ani.

Realizarea programului de contorizare a debitelor și consumurilor de apă, inclusiv la consumatorii individuali, va permite reducerea cheltuielilor pentru exploatarea sistemelor și acumularea mijloacelor financiare.

Coordonarea lucrărilor ce țin de implementarea Programului, determinarea direcțiilor prioritare și obiectelor, controlul asupra utilizării conform destinației a mijloacelor investite sînt puse în seama Agenției pentru Dezvoltare Regională, în comun cu Ministerul Finanțelor.

Direcțiile prioritare de implementare și selectarea obiectelor și localităților țin de componența Agenției pentru Dezvoltare Regională în comun cu Ministerul Sănătății și Protecției Sociale și organizațiile neguvernamentale de profil.

Realizarea Programului se va efectua paralel în trei direcții:

perfecționarea bazei legislative și normative, cercetări științifice, acționare și privatizare;

elaborarea proiectelor, desfășurarea licitațiilor privind construcția tuturor obiectelor din cadrul Programului, executarea concretă a lucrărilor;

crearea, în localitățile în care funcționează sisteme de alimentare cu apă și canalizare, a serviciilor municipale specializate pentru gestionarea și exploatarea sistemelor respective.

Lucrările de modernizare și dezvoltare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în localitățile urbane se propune a fi executate în două etape:

etapa întâi - lucrări cu cheltuieli mici:

reconstrucția captărilor de apă în funcțiune;

amenajarea zonelor de protecție sanitară în perimetrul de regim sever;

reconstrucția rezervoarelor pentru optimizarea funcționării sistemului și alimentarea garantată cu apă în caz de situații excepționale;

contorizarea mai rapidă a consumurilor;

etapa a doua :

extinderea captărilor de ape subterane;

construcția stațiilor de capacitate mică de tratare a apelor subterane pentru potabilizarea apei;

construcția stațiilor de pompare și a instalațiilor de dezinfectare cu utilizarea utilajului modern;

extinderea numărului de rezervoare;

reconstrucția tronsoanelor deteriorate ale rețelelor prin utilizarea unor materiale moderne, cu un termen de exploatare de cel puțin 50 ani;

modernizarea stațiilor de tratare a apei potabile și a celor de epurare a apelor uzate, ajustînd capacitățile lor la volumele de evacuare a apelor;

reconstrucția tronsoanelor deteriorate ale rețelelor de canalizare.

Asigurarea populației rurale cu apă potabilă se prevede a fi realizată în trei etape:

etapa întâi - livrarea apei către populație, în scopuri exclusiv potabile, prin transportarea ei în recipiente sau reconstrucția și construcția fîntînilor de mină;

etapa a doua - construcția sistemelor centralizate de alimentare cu apă;

etapa a treia - construcția (în caz de necesitate) stațiilor de tratare a apelor subterane, cu capacități mici, executate în totalitate de uzină.

Obiecte și măsuri prioritare

Nr. d/o	Denumire de obiecte și măsuri	Criteriile de determinare	Volumul investițiilor capitale (mil. lei)	Termen de realizare
1	2	3	4	5
Alimentarea cu apă				
1.	Executarea lucrărilor cu cheltuieli mici în fiecare din cele 43 localități urbane: reconstrucția captărilor de apă existente, inclusiv renovarea pompelor submersibile la fântinile arteziene (cca 100 unități); amenajarea zonelor sanitare în perimetrul 1 (cca 350 unități); reutilizarea stațiilor de pompare, inclusiv renovarea pompelor (cca 150 unități); ermetizarea rezervoarelor; contorizarea sistemelor de consum al apei, inclusiv consumatori individuali (76470 contoare); modernizarea tehnologiilor și a stațiilor de tratare a apei potabile, fără întreruperea ciclului de producție		737,6	2006-2009
2.	Restabilirea apeductului interraional Soroca-Bălți și modernizarea stațiilor de pompare	Aprovizionarea cu apă potabilă a localităților din nordul țării	120,0	2006-2007
3.	Reconstrucția rețelelor și instalațiilor de apeduct în mun. Bălți		51,5	2006-2009
4.	Apeductul interraional Cahul-Vulcănești-Taraclia	Calitatea apei în sursele subterane existente, epuizarea orizonturilor acvifere (or.Vulcănești). Nivelul de morbiditate a populației (or.Cahul și or.Taraclia). Asigurarea cu apă potabilă a 96860 locuitori, inclusiv la sate - 24960	135,0	2006-2009

5.	Sistemul de alimentare cu apă a or.Nisporeni, cu implementarea proiectului-pilot pentru tratarea apelor din sursele subterane, eliminând hidrogenul sulfurat și azotul amoniacal prin metoda biologică	Calitatea apei în sursă subterană existentă, nivelul de morbiditate a populației, asigurarea cu apă potabilă a 16200 locuitori	13,0	2006-2009
			25,0	2010-2015
6.	Apeductul interraional Chișinău-Strășeni-Călărași	Calitatea apei în sursele subterane existente (or.Strășeni și or.Călărași). Epuizarea orizonturilor acvifere (or.Călărași). Nivelul de morbiditate a populației, asigurarea cu apă potabilă a 17000 locuitori din or.Călărași	35,0 35,0	2006-2009 2010-2015
7.	Construcția stațiilor de epurare a apelor uzate în orașele:			
	Soroca	Lipsa stației de epurare a apelor uzate. Epurarea s-a efectuat pe teritoriul Ucrainei	33,0	2006-2009
	Rezina	Apele uzate se pompează la stația de epurare din or. Rîbnița	8,0	2006
	Șoldănești	Stația de epurare este în stare de avarie	10,0	2007-2009
8.	Reconstrucția stațiilor de pompare a apelor uzate și a conductelor sub presiune în orașele:			
	Hîncești	Stare de avarie	4,5	2006-2007
	Basarabeasca	Stare de avarie	2,7	2006-2007
	Ungheni	Stare de avarie	3,6	2006-2009
9.	Restabilirea și construcția rețelelor de canalizare în or. Otaci	Lipsa sistemului centralizat de colectare a apelor uzate	6,0	2006-2009
			4,5	2010-2015
10.	Instalații de prelucrare a nămolului la stația de epurare a apelor uzate în mun.Chișinău	Reducerea emisiilor de metan în atmosferă	315,0	2006-2009

Anexă
la Programul de alimentare
cu apă și de canalizare a localităților
din Republica Moldova pînă în anul 2015

LISTA
localităților rurale incluse în Program și care
urmează a fi asigurate cu apă și canalizare

Nr. d/o	Denumirea localităților
	Municipiul Chișinău
1.	s. Budești
	Municipiul Bălți
2.	s. Elizaveta
	Raionul Anenii Noi
3.	s. Mirnoe
4.	s. Roșcani
5.	s. Chetrosu
6.	s. Varnița
7.	s. Cobusca Nouă
8.	s. Delacău
9.	s. Botnărești
10.	s. Floreni
11.	s. Speia
12.	s. Maximovca
	Raionul Basarabeasca
13.	s. Bașcalia
14.	s. Abaclia
15.	s. Iserlia
16.	s. Sadaclia
17.	s. Iordanovca
18.	s. Carabetovca
	Raionul Briceni
19.	s. Drepcăuți
20.	s. Tețcani
21.	s. Corjeuți
22.	s. Tabani
23.	s. Beleavinți
24.	s. Berlinți
25.	s. Coteala
26.	s. Cotiujeni
27.	s. Larga
28.	s. Medveja
	Raionul Cahul
29.	s. Văleni
30.	s. Brînză
31.	s. Colibași
32.	s. Slobozia Mare
33.	s. Cîșlița-Prut
34.	s. Giurgiulești
35.	s. Lebedenco
36.	s. Pelinei
37.	s. Sătuc
38.	s. Găvănoasa
39.	s. Ursoaia

40.	s. Vladimirovca
41.	s. Nicolaevca
42.	s. Cotihana
43.	s. Moscovei
44.	s. Lopățica
45.	s. Alexandru Ion Cuza
46.	s. Alexanderfeld
47.	s. Andrușul de Sus
48.	s. Badicul Moldovenesc
49.	s. Baurci-Moldoveni
50.	s. Bucuria
51.	s. Tudorești
52.	s. Burlacu
53.	s. Spicoasa
54.	s. Burlăceni
55.	s. Greceni
56.	s. Chioselia Mare
57.	s. Frumușica
58.	s. Crihana Veche
59.	s. Cucoara
60.	s. Chircani
61.	s. Huluboaia
62.	s. Iujnoie
63.	s. Larga Nouă
64.	s. Larga Veche
65.	s. Hutulu
66.	s. Lucești
67.	s. Manta
68.	s. Pașcani
69.	s. Trifeștii Noi
70.	s. Borceag
71.	s. Roșu
72.	s. Taraclia de Salcie
73.	s. Tartaul de Salcie
74.	s. Tătărăști
75.	s. Vadul lui Isac
76.	s. Zîrnești
77.	s. Paicu
78.	s. Tretești
79.	s. Doina
80.	s. Iasnaia Poleana
81.	s. Rumeanțev
	Raionul Cantemir
82.	s. Țiganca
83.	s. Plopi
84.	s. Toceni
85.	s. Capaclia
86.	s. Vișniovca
87.	s. Ciobalaccia
88.	s. Tartaul
89.	s. Cîrpești
90.	s. Stoianovca
91.	s. Cania
92.	s. Coștangalia

93.	s. Șamalia
94.	s. Baimaclia
95.	s. Cociulia
96.	s. Lingura
97.	s. Chioselia
	Raionul Călărași
98.	s. Nișcani
99.	s. Pitușca
	Raionul Căușeni
100.	s. Cîrnățenii Noi
101.	s. Taraclia
102.	s. Chircăiești
103.	s. Surchiceni
104.	s. Plop-Știubei
105.	s. Chircăieștii Noi
106.	s. Baurci
	Raionul Cimișlia
107.	s. Mihailovca
108.	s. Troițcoe
109.	s. Valea Perjei
110.	s. Gura Galbenei
111.	s. Lipoveni
112.	s. Satul Nou
113.	s. Topala
114.	s. Ecaterinovca
115.	s. Porumbrei
116.	s. Gradiște
117.	s. Codreni
118.	s. Albina
119.	s. Sagaidac
120.	s. Suric
121.	s. Cenac
122.	s. Ivanovca Nouă
123.	s. Ciucur-Mingir
124.	s. Selemet
125.	s. Batîr
126.	s. Ialpug
	Raionul Criuleni
127.	s. Logănești
128.	s. Ratuș
129.	s. Drăsliceni
130.	s. Corjova
131.	s. Pașcani
132.	s. Bălăbănești
133.	s. Cruglic
134.	s. Cimișeni
135.	s. Ișnovăț
	Raionul Dondușeni
136.	s. Arionești
137.	s. Baraboi
138.	s. Elizavetovca
139.	s. Țaul
	Raionul Drochia
140.	s. Chetrosu

	Raionul Edineț
141.	s. Brătușeni
142.	s. Fetești
143.	s. Alexeevca
144.	s. Zăbriceni
145.	s. Onești
146.	s. Terebna
147.	s. Hancăuți
148.	s. Brînzeni
149.	s. Bleșteni
150.	s. Volodeni
151.	s. Corpaci
152.	s. Bădrajii Vechi
153.	s. Brătușeni
154.	s. Bădrajii Noi
155.	s. Viișoara
156.	s. Cuconeștii Noi
	Raionul Fălești
157.	s. Sărata Veche
158.	s. Tacsobeni
159.	s. Risipeni
160.	s. Albinețul Vechi
161.	s. Catranîc
162.	s. Călinești
163.	s. Călugăr
164.	s. Hiliuți
165.	s. Izvoare
166.	s. Mărăndeni
167.	s. Natalievca
168.	s. Popovca
169.	s. Obreja
170.	s. Pietrosu
171.	s. Pruteni
172.	s. Hitrești
173.	s. Pîrlița
174.	s. Măgureanca
175.	s. Scumpia
176.	s. Hîrtop
177.	s. Nicolaevca
178.	s. Ciolacu Nou
179.	s. Ciolacu Vechi
180.	s. Glinjeni
181.	s. Horești
182.	s. Unțeni
183.	s. Lucăceni
184.	s. Ilenuța
185.	s. Ișcălău
186.	s. Burgelea
187.	s. Doltu
188.	s. Musteața
189.	s. Pompa
190.	s. Suvorovca
191.	s. Năvîrneț

	Raionul Florești
192.	s. Ciripcău
193.	s. Coșernița
194.	s. Zăluceni
195.	s. Tîrgul Vertiujeni
196.	s. Cașunca
197.	s. Lunga
198.	s. Prodănești
199.	s. Ștefănești
200.	s. Vertiujeni
201.	s. Gura Căinarului
202.	s. Sevirova
203.	s. Cuhureștii de Jos
204.	s. Gura Camencii
205.	s. Bobulești
206.	s. Gvozdova
207.	s. Alexeevca
208.	s. Dumitreni
209.	s. Domulgeni
210.	s. Cunicea
211.	s. Prajila
212.	s. Rădulenii Vechi
213.	s. Cuhureștii de Sus
214.	s. Roșietici
215.	s. Vărvăreuca
216.	s. Frumușica
217.	s. Băhrinești
218.	s. Nicolaevca
	Raionul Glodeni
219.	s. Balatina
220.	s. Cuhnești
221.	s. Tomeștii Noi
222.	s. Petrunca
223.	s. Limbenii Vechi
224.	s. Ustia
225.	s. Danu
226.	s. Cajba
227.	s. Ciuciulea
228.	s. Camenca
229.	s. Fundurii Noi
230.	s. Limbenii Noi
231.	s. Sturzovca
232.	s. Iabloana
233.	s. Cobani
234.	s. Viișoara
235.	s. Dușmani
236.	s. Fundurii Vechi
	Raionul Hîncești
237.	s. Cotul Morii
238.	s. Cărpineni
239.	s. Fîrlădeni
240.	s. Bozieni
241.	s. Ciuciuleni
242.	s. Negrea

243.	s. Onești
244.	s. Călmățui
245.	s. Sărata-Galbenă
246.	s. Sărăteni
247.	s. Ivanovca
248.	s. Obileni
249.	s. Nemțeni
250.	s. Marchet
251.	s. Sipoteni
252.	s. Mingir
253.	s. Pervomaiscoe
254.	s. Sofia
	Raionul Ialoveni
255.	s. Ruseștii Noi
256.	s. Cărbuna
257.	s. Cigîrleni
258.	s. Costești
259.	s. Malcoci
260.	s. Mileștii Mici
261.	s. Răzeni
262.	s. Sociteni
263.	s. Ulmu
264.	s. Văratic
265.	s. Zîmbreni
266.	s. Pojăreni
267.	s. Bardar
268.	s. Puhoi
269.	s. Văsieni
270.	s. Gangura
271.	s. Dănceni
272.	s. Hansca
273.	s. Horodca
274.	s. Molești
	Raionul Leova
275.	s. Tomai
276.	s. Tigheci
277.	s. Orac
278.	s. Sărata Nouă
279.	s. Borogani
280.	s. Sărăteni
281.	s. Cneazevca
282.	s. Vozneseni
283.	s. Băiuș
284.	s. Cupcui
285.	s. Sîrma
286.	s. Tochile Răducani
287.	s. Colibabovca
288.	s. Ceadîr
289.	s. Troian
290.	s. Cîmpul Drept
291.	s. Beștemac
292.	s. Filipeni

	Raionul Nisporeni
293.	s. Zberoaia
294.	s. Șișcani
295.	s. Bălăurești
296.	s. Soltănești
297.	s. Vărzărești
298.	s. Boldurești
299.	s. Grozești
300.	s. Bărboieni
301.	s. Călimănești
302.	s. Bălănești
303.	s. Bolțun
304.	s. Iurcenii
305.	s. Marinici
306.	s. Cristești
307.	s. Seliște
308.	s. Vinători
309.	s. Ciutești
310.	s. Milești
311.	s. Valea-Trestieni
312.	s. Bursuc
313.	s. Cioarești
	Raionul Orhei
314.	s. Biești
315.	s. Pohorniceni
316.	s. Pelivan
317.	s. Cișmea
318.	s. Piatra
319.	s. Tabăra
320.	s. Vatici
321.	s. Susleni
322.	s. Pohrebeni
323.	s. Izvoare
324.	s. Neculaieuca
325.	s. Zahoreni
326.	s. Mălăiești
327.	s. Brăviceni
328.	s. Trebujeni
329.	s. Ciocîlteni
330.	s. Berezlogi
331.	s. Mîrzești
	Raionul Rezina
332.	s. Bușăuca
333.	s. Cinișeuți
334.	s. Cogîlniceni
335.	s. Cuizăuca
336.	s. Echimăuți
337.	s. Ghiduleni
338.	s. Roșcanii de Jos
339.	s. Roșcanii de Sus
340.	s. Gordinești
341.	s. Horodiște
342.	s. Slobozia-Horodiște
343.	s. Ignăței

344.	s. Lalova
345.	s. Țipova
346.	s. Nistreni
347.	s. Lipceni
348.	s. Mateuți
349.	s. Meșeni
350.	s. Mincenii de Jos
351.	s. Mincenii de Sus
352.	s. Otac
353.	s. Păpăuți
354.	s. Peciște
355.	s. Pereni
356.	s. Roșcani
357.	s. Pripiceni-Răzeși
358.	s. Pripiceni-Curchi
359.	s. Boșernița
360.	s. Ciorna
361.	s. Stohnaia
362.	s. Saharna
363.	s. Saharna Nouă
364.	s. Buciușca
365.	s. Sîrcova
366.	s. Piscărești
367.	s. Solonceni
368.	s. Tarasova
360.	s. Trifești
370.	s. Țareuca
371.	s. Țahnăuți
	Raionul Rîșcani
372.	s. Văratic
373.	s. Sturzeni
374.	s. Pociumbeni
375.	s. Hiliuți
376.	s. Pîrjota
377.	s. Braniște
378.	s. Zăicani
379.	s. Horodiște
380.	s. Nihoreni
381.	s. Recea
382.	s. Corlăteni
383.	s. Mihăileni
	Raionul Sîngerei
384.	s. Țiplești
385.	s. Vrancești
386.	s. Chișcăreni
387.	s. Slobozia-Chișcăreni
388.	s. Drăgănești
389.	s. Bălășești
390.	s. Pepeni
391.	s. Răzălăi
392.	s. Romanovca
393.	s. Pepenii Noi
394.	s. Cotiujenii Mici
395.	s. Copăcenii

396.	s. Petrovca
397.	s. Rădoaia
398.	s. Bursuceni
399.	s. Țambula
400.	s. Prepelita
401.	s. Coșcodeni
402.	s. Izvoare
403.	s. Heciul Nou
404.	s. Lipovanca
405.	s. Dumbrăvița
406.	s. Bilicenii Vechi
407.	s. Grigorăuca
408.	s. Petropavlovca
	Raionul Soroca
409.	s. Vasilcău
410.	s. Cosăuți
411.	s. Rublenița
412.	s. Ocolina
413.	s. Țepilova
414.	s. Voloave
415.	s. Pîrlița
416.	s. Vanțina
417.	s. Schineni
418.	s. Dumbrăveni
419.	s. Lugovoe
420.	s. Regina Maria
421.	s. Căinariii Vechi
	Raionul Strășeni
422.	s. Lozova
423.	s. Micăuți
424.	s. Roșcani
425.	s. Sireți
426.	s. Cojușna
427.	s. Micleușeni
428.	s. Zubrești
429.	s. Scoreni
430.	s. Pănășești
431.	s. Codreanca
432.	s. Negrești
433.	s. Gălești
434.	s. Tătărești
435.	s. Vorniceni
436.	s. Chirianca
437.	s. Onești
438.	s. Rădeni
439.	s. Românești
440.	s. Voinova
441.	s. Recea
442.	s. Țigănești
443.	s. Rassvet
	Raionul Șoldănești
444.	s. Olișcani
445.	s. Cobîlea
446.	s. Mihuleni

447.	s. Sămășcani
448.	s. Salcia
449.	s. Rogojeni
450.	s. Șestaci
	Raionul Ștefan Vodă
451.	s. Ermoclia
452.	s. Feștelița
453.	s. Marianca de Jos
454.	s. Volintiri
455.	s. Ștefănești
456.	s. Căplani
457.	s. Slobozia
458.	s. Antonești
459.	s. Purcari
460.	s. Talmaza
461.	s. Semionovca
462.	s. Brezoaia
463.	s. Copceac
464.	s. Popeasca
465.	s. Cioburciu
466.	s. Olănești
467.	s. Lazo
468.	s. Crocmaz
469.	s. Tudora
470.	s. Palanca
471.	s. Carahasani
472.	s. Răscăietii
473.	s. Alava
	Raionul Taraclia
474.	s. Hagichioi
475.	s. Hîrtop
476.	s. Balabanu
477.	s. Albota de Jos
	Raionul Telenești
478.	s. Bănești
479.	s. Bogzești
480.	s. Brînzenii Noi
481.	s. Ciulucani
482.	s. Coropcenii
483.	s. Crăsnășeni
484.	s. Ghiliceni
485.	s. Inești
486.	s. Mîndrești
487.	s. Codru
488.	s. Nucărenii
489.	s. Ordășei
490.	s. Ratuș
491.	s. Scorțeni
492.	s. Văsieni
493.	s. Verejeni
	Raionul Ungheni
494.	s. Pîrlița

	Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri)
495.	s. Carbalia
496.	s. Copceac
497.	s. Dezghingea
498.	s. Congaz
499.	s. Avdarma
500.	s. Joltai
501.	s. Chiriet-Lunga
502.	s. Etulia
503.	s. Baurci
504.	s. Cișmichioi
505.	s. Bugeac
506.	s. Chirsova
507.	s. Cazaclia
508.	s. Svetlîi
509.	s. Cotovscoe
510.	s. Alexeevca
511.	s. Beșghioz
512.	s. Ferapontievca
513.	s. Chioselia Rusă
514.	s. Beșalma
515.	s. Gaidar
516.	s. Tomai
	Raionul Dubăsari
517.	s. Ustia
518.	s. Doroțcaia
519.	s. Cocieri
520.	s. Oxentea
521.	s. Molovata
522.	s. Molovata Nouă
523.	s. Coșnița
524.	s. Roghi
525.	s. Vasilevca
526.	s. Pohrebea
527.	s. Holercani
528.	s. Pîrîta
529.	s. Corjova